

УДК 657.424

Ірина НАЗАРОВА

СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРИЗАЦІЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ДЛЯ ПОТРЕБ ОБЛІКУ

Проаналізовано трактування сутності власного капіталу у різних джерелах. Визначено зміст власного капіталу з позиції власності як основного ризикового капіталу, власності підприємства, що не дає гарантованого права на прибуток і дивіденди та щодо якого не встановлено чіткого графіка повернення коштів учасникам та інвесторам.

Розглянуто та здійснено порівняння складових власного капіталу у вітчизняній та міжнародній практиці. Встановлено, що у вітчизняній практиці, як правило, користуються складовими, визначеними Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку. Структура ж складових власного капіталу у міжнародній практиці визначається Концептуальною основою фінансової звітності, проте деталізується національними стандартами кожної держави і залежить від політики її розвитку та особливостей обліку. Визначено, що на склад власного капіталу у міжнародній практиці можуть впливати рішення власників про створення різних фондів джерел (додаткового капіталу), напрями розподілу прибутку, операції з власними акціями. З'ясовано, що у більшості країн до складових власного капіталу відносять статутний (акціонерний) капітал, резервний капітал, нерозподілені прибутки.

Досліджено класифікацію власного капіталу як основного фактора, його вплив на принципи та політику обліку. З'ясовано, що у нормативних документах чіткого розподілу власного капіталу на певні види немає.

Вивчено пропозиції науковців щодо систематизації власного капіталу. Виявлено, що власний капітал у наукових колах класифікується за різними ознаками, проте більшість науковців основною класифікаційною ознакою вважають джерела утворення власного капіталу. Зазначено, що певної однозначності у наукових колах щодо видів власного капіталу за даною ознакою немає.

Запропоновано узагальнену класифікацію власного капіталу за джерелами його утворення з врахуванням пропозицій різних вчених та враховуючи міжнародну практику його обліку, де виділено: інвестований (вкладений) капітал, що включає зареєстрований капітал (статутний та обов'язковий пайовий капітал), коригуючий капітал (неоплачений та вилучений капітал), додатково вкладений капітал (капітал інвестований власниками понад зареєстровану суму, додатковий пайовий капітал); набутий капітал, що включає додатково набутий капітал (капітал, сформований за рахунок безоплатно одержаних активів; капітал, сформований за рахунок переоцінки активів; інший додатковий капітал) та реінвестований капітал (нерозподілений

© Ірина Назарова, 2017.

прибуток (непокриті збитки) та резервний капітал). Вищенаведену структуру власного капіталу можна використовувати при формуванні фінансової звітності задля збільшення її інформативності.

Надано пропозиції щодо удосконалення методики обліку власного капіталу, зокрема щодо обліку додатково вкладеного засновниками капіталу на відокремленому рахунку "Незарєстровані внески інвесторів (власників)".

Ключові слова: власний капітал, інвестований (вкладений) капітал, набутий капітал, додатково вкладений капітал засновниками, зарєстрований капітал, статутний капітал, пайовий капітал, капітал в дооцінках, баланс.

JEL: M 41

Постановка проблеми. За ринкових умов господарювання успіх підприємницької діяльності, незалежно від форми власності та виду діяльності, багато в чому залежить від оптимального вибору джерел формування капіталу підприємства. Основою забезпечення успішного функціонування будь-якого суб'єкта господарювання є сформований у достатній мірі власний капітал, адже будь-яка діяльність розпочинається з інвестування певних ресурсів власниками (засновниками). Зважаючи на важливість даної економічної категорії, питання його сутності, класифікації та методики обліку потребують розгляду та подальшого удосконалення, що й зумовило вибір теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання сутності та систематизації власного капіталу було об'єктом досліджень багатьох вчених, зокрема, таких, як: І. О. Бланк, Ф. Ф. Бутинець, С. Ф. Голов, З. В. Задорожний, Я. Д. Крупка, В. В. Сопко та ін. Проте на сьогоднішній день виникла необхідність у розробці вдосконаленої системи класифікації власного капіталу, яку можна було б застосовувати при формуванні фінансової звітності, що значно підвищило б її інформативність.

Мета і завдання дослідження. Метою статті є розробка рекомендацій щодо удосконалення сутності, класифікації та методики обліку власного капіталу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Найперше слід розглянути трактування та подання у звітності власного капіталу. Виходячи з фундаментальної балансової моделі (Активи = Пасиви), світовою теорією і практикою вироблено ряд модифікацій інформаційного подання капіталу в балансі підприємства [1]. Найбільш розповсюдженою є формула, за якою активи дорівнюють сумі власного капіталу та залучених коштів. Виходячи з неї, розмір власного капіталу підприємства визначається за залишковим принципом (активи мінус залучений зі сторони капітал). З такої позиції трактують поняття "власний капітал" Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (далі НП(С)БО). Згідно з НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", власний капітал визначається як частка в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань [2]. Такий підхід часто називають залишковим принципом визначення капіталу, за яким при погашенні першочергово надається перевага зобов'язанням кредиторів перед вимогами власників капіталу. Саме такої моделі дотримується більшість вітчизняних вчених у трактуванні капіталу з позиції власності [3; 4].

Загалом даний принцип відповідає й Міжнародним стандартам фінансової звітності (далі МСФЗ), оскільки згідно з п. 4.4 Концептуальної основи фінансової звітності [5], власний капітал визначається як частка в активах підприємства, яка залишається після того, як будуть погашені всі його зобов'язання. Проте, на відміну від вітчизняних, міжнародні стандарти трактують власний капітал як чистий капітал або чисті активи суб'єкта господарювання, адже вони є базовим джерелом фінансування.

Таким чином, визначаючи зміст власного капіталу з позиції власності, слід мати на увазі, що власний капітал – це основний ризиковий капітал, власність підприємства, який не дає гарантованого права на прибуток, дивіденди. Щодо нього не встановлено чіткого графіка повернення коштів учасникам, інвесторам. До того ж часткова або повна втрата інвестованого в підприємство капіталу не призводить до юридичної відповідальності останнього перед власниками, засновниками [6].

Сутність капіталу також визначається його структурою. За діючим НП(С)БО 1 власний капітал поділяють на: зареєстрований (пайовий) капітал, капітал у дооцінках, додатковий капітал; резервний капітал; нерозподілений прибуток (непокритий збиток); неоплачений капітал; вилучений капітал [2]. Аналогічні складові виділяють й більшість вітчизняних науковців.

Що ж стосується міжнародної практики, то згідно з п. 4.20-4.23 Концептуальної основи фінансової звітності, до складу власного капіталу включаються:

- кошти, внесені акціонерами (зареєстрований або статутний капітал);
- нерозподілений прибуток;
- резерви, які відображають асигнування нерозподіленого прибутку (нормативні та ненормативні);
- резерви, які відображають коригування збереження капіталу.

Разом з тим, у міжнародній практиці структура власного капіталу не є стандартною і може містити різні елементи. Це визначається національними стандартами кожної держави і, зокрема, залежить від політики її розвитку та особливостей обліку. Так, у США власний капітал формується з внесеного (сплаченого) капіталу, нерозподіленого доходу (накопиченої суми доходу за вирахуванням усіх збитків та дивідендів, виплачених акціонерам), акціонерного капіталу (суми інвестицій акціонерів і нерозподіленого доходу).

Власний капітал підприємств Великобританії складається з акціонерного капіталу за звичайними акціями, резервів та довгострокової заборгованості. У Франції до власного капіталу відносять початковий внесок до акціонерного капіталу, що є постійною заборгованістю за відношенням до власника, фінансовий результат, резерви. До складових власного капіталу у Німеччині відносять статутний капітал, резервний капітал, передбачений прибуток (збиток) на наступний рік, річний надлишок (річний збиток). У Польщі власний капітал формується зі статутного капіталу, неоплаченого капіталу, додаткового капіталу, резервів на переоцінку активів, іншого резервного капіталу, нерозподіленого прибутку, чистого прибутку або збитку фінансового року [7]. Португалія, Туреччина, Фінляндія мають однакові складові власного капіталу, а саме: статутний капітал, додатковий капітал, нерозподілений прибуток (збиток), інший резервний капітал. В Молдові, Естонії і Росії складові власного капіталу майже подібні й відповідають вітчизняним [8].

Бачимо, що у більшості зарубіжних країн до складових власного капіталу відносять статутний (акціонерний) капітал, резервний капітал, нерозподілені прибутки. Окрім того,

при визначенні елементів власного капіталу у міжнародній практиці можуть також враховуватися рішення власників про створення різних фондів джерел (додаткового капіталу), напрямів розподілу прибутку, операцій із власними акціями.

Не менш важливою є класифікація власного капіталу, адже опираючись на неї формуються основні принципи його обліку. У нормативних документах чіткого розподілу власного капіталу на певні види немає, тому варто детальніше зупинитись на пропозиціях науковців щодо систематизації власного капіталу.

Загалом власний капітал у наукових колах класифікують за різними ознаками. Так, наприклад, І. О. Бланк для систематизації капіталу підприємства виділяє одинадцять класифікаційних ознак [9]. Р. В. Варичева, в свою чергу, систематизує власний капітал за чотирима ознаками (за організаційно-правовою формою підприємства, за економічною природою, за рівнем оплати оголошеного капіталу, за рівнем державної реєстрації) [10]. А от Ф. Ф. Бутинець приводить класифікацію власного капіталу лише за двома ознаками, зокрема за формою та рівнем відповідальності [4].

Більшість науковців основною класифікаційною ознакою власного капіталу вважають джерела його утворення. Певної однозначності у наукових колах щодо видів власного капіталу за даною ознакою теж немає. Зокрема, С. Ф. Голов виділяє у власному капіталі дві складові: вкладений (інвестиції акціонерів) та накопичений (нерозподілений прибуток акціонерів) капітал [11]. Такої ж думки дотримується Р. В. Варичева, яка до вкладеного відносить капітал, що сформований за рахунок внесків власників підприємства, а також внаслідок конвертування боргових зобов'язань підприємства в акції або частки (паї), а до накопиченого – капітал, що сформований внаслідок господарської діяльності підприємства [10]. О. В. Єфімова стверджує, що власний капітал можна розподілити на інвестований капітал, тобто капітал, вкладений власниками у фірму, і накопичений капітал, створений понад той, що спочатку авансований власниками [12].

В свою чергу, А. В. Хмелевська та Г. М. Незборецька структурують елементи власного капіталу на зареєстрований капітал та накопичений капітал, тобто виділяють так звані модифікуючі елементи капіталу підприємства. На думку авторів, дані елементи змінюють величину власного капіталу, тобто модифікують величину заборгованості підприємства перед його засновниками, яка виникла у момент реєстрації суб'єкта господарювання у розмірі, що відповідає величині зареєстрованого капіталу [13].

В. В. Сопко пропонує розподіл власного капіталу здійснювати в іншому напрямі і поділяти його на:

1. Капітал власників (внесений засновниками), що складається з двох частин: зареєстрованого капіталу згідно з установчими документами за винятком неоплаченого і вилученого капіталу та незареєстрованого, тобто додатково вкладеного засновниками.

2. Капітал, створений у процесі діяльності, тобто отриманий у результаті діяльності суб'єкта (окрім результату від продажу акцій власної емісії), включає резервний капітал та нерозподілений прибуток (непокріті збитки).

3. Інший додатковий не вкладений власниками капітал, що формується за рахунок безоплатно отриманого майна, індексації майна тощо [14].

З іншої точки зору до класифікації власного капіталу підходять Л. О. Бернадзіковська та І. В. Мукоїд, які за формами фінансування поділяють власний капітал на:

- інвестований (вкладений або сплачений капітал) – сума простих та привілейованих акцій за їхньою номінальною (оголошеною) вартістю, а також додатково вкладений капітал, який також може бути поділений за джерелами утворення;
- нерозподілений прибуток – частина чистого прибутку, що не була розподілена між акціонерами [15].

Деяко поглиблює вищенаведену класифікацію А. М. Кадацька, яка систематизує складові власного капіталу на:

- інвестований (вкладений або сплачений) капітал (сума простих та привілейованих акцій за їх номінальною вартістю, а також додатково вкладений капітал);
- дарчий капітал (додатковий капітал, отриманий підприємством від інших осіб у вигляді безоплатно одержаних активів);
- нерозподілений прибуток (частина прибутку, отриманого внаслідок ефективної діяльності підприємства, що була не розподілена між акціонерами, а знову інвестована у підприємство) [8].

Ф. Ф. Бутинець продовжує зазначений напрям класифікації, розширюючи його складові на:

- інвестований капітал (сума простих і привілейованих акцій за їх номінальною вартістю);
- додатково вкладений капітал;
- подарований капітал (безоплатно отримані активи, безповоротна допомога);
- нерозподілений прибуток (частина прибутку, отриманого внаслідок ефективної діяльності підприємства, яка не була розподілена між акціонерами, власниками, а реінвестована у підприємство) [4].

Л. В. Коваль та В. В. Горбатюк стверджують, що підходи до поділу власного капіталу відповідно до джерел утворення залежать від того, чи здійснюється він за вітчизняними, чи міжнародними стандартами. Узагальнюючи дані підходи, вони стверджують, що у вітчизняній практиці загалом виділяються вкладений (інвестований) капітал, сформований за рахунок внесків власників підприємства, а також унаслідок конвертування боргових зобов'язань підприємства в акції або частки (паї); накопичений капітал, сформований внаслідок господарської діяльності підприємства.

В свою чергу, міжнародна практика передбачає наступний поділ власного капіталу за джерелами утворення: вкладений (інвестований) капітал, що являє собою величину коштів, внесених власниками при організації підприємства (може змінюватися тільки за рахунок додаткових інвестицій або вилучень коштів власниками); зароблений капітал, тобто величина коштів, зароблених власниками і реінвестованих у діяльність підприємства (частина зароблених коштів може вилучатися власниками). Це спричиняє певні розбіжності у структуризації джерел формування капіталу, у компонентах фінансової звітності за МСФЗ та ПСБО [16].

О. Н. Коркушко теж вказує на невідповідність у систематизації власного капіталу за міжнародними та вітчизняними стандартами і пропонує, дотримуючись вимог МСФЗ і в структурі власного капіталу, виділяти: інвестований капітал у складі статутного (зареєстрованого) і додаткового (емісійний дохід і курсові різниці, що виникли при інвестуванні капіталу); накопичений капітал у складі реінвестованого капіталу, нерозподіленого прибутку і набутого капіталу (приріст вартості майна від переоцінки основних засобів, безоплатне надходження майна, інвестиційні засоби власників,

використані цільові кошти); резервний капітал у складі оцінних і витратних резервів; потенційний капітал – цільове фінансування, цільові надходження та доходи майбутніх періодів [17].

З огляду на різні підходи вчених, до структури та класифікації власного капіталу та враховуючи міжнародну практику його обліку, пропонуємо узагальнену класифікацію його складових, серед яких варто виділяти (рис. 1):

1) інвестований (вкладений) капітал, що включає:

- зареєстрований капітал (статутний та обов'язковий пайовий капітал);
- коригуючий капітал (неоплачений та вилучений капітал);
- додатково вкладений капітал (капітал, інвестований власниками (засновниками, учасниками) понад зареєстровану суму; додатковий пайовий капітал);

2) набутий капітал, що включає:

- додатково набутий капітал (капітал, сформований за рахунок безоплатно одержаних активів; капітал, сформований за рахунок переоцінки активів; інший додатковий капітал);
- реінвестований капітал (нерозподілений прибуток (непокриті збитки) та резервний капітал).

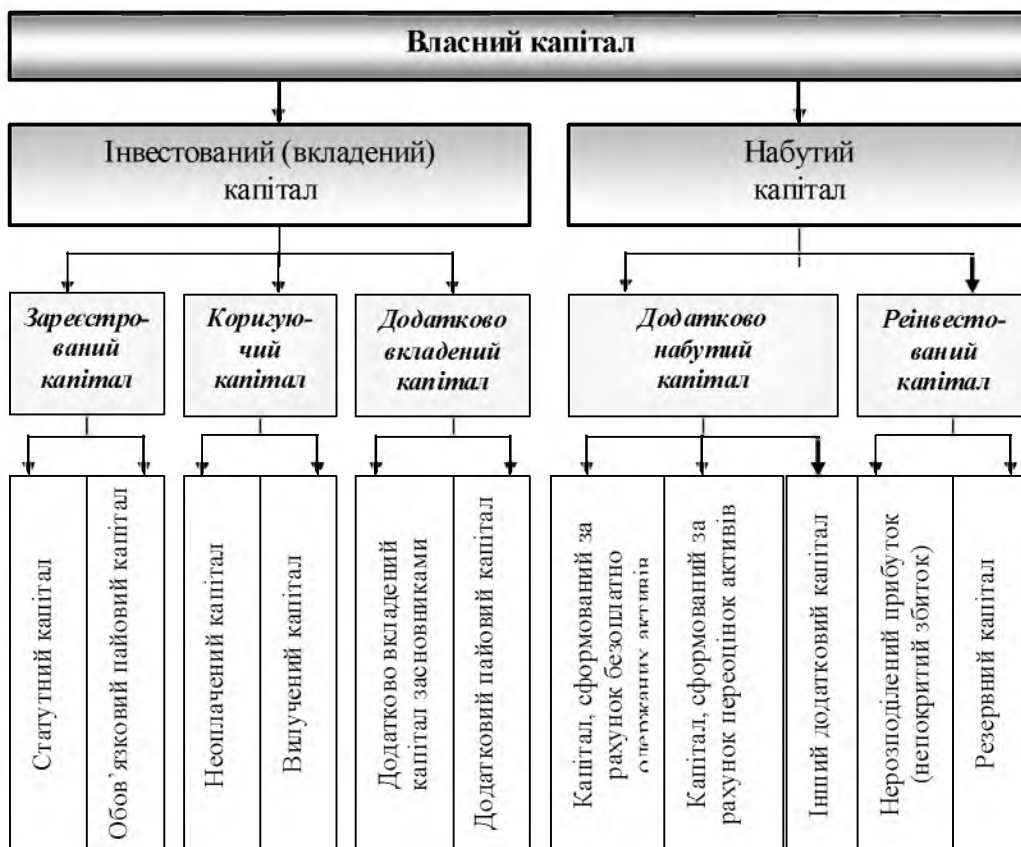

Рис. 1. Запропонована структура власного капіталу

Необхідність впровадження вищенаведеної класифікації впливає з потреб збільшення інформативності фінансової звітності щодо відображення у ній власного капіталу. Зокрема, із фінансової звітності наразі важко зрозуміти, яку частку власного капіталу було реально внесено засновниками (власниками). Тому для відображення у звітності фактично внесеного (сплаченого) засновниками капіталу пропонується використовувати показник "Інвестований (вкладений) капітал". Він має включати зареєстрований капітал, до якого входять суми статутного та обов'язкового пайового капіталу (відображення за даною статтею пайового капіталу загалом можна вважати нелогічним, оскільки він на даний час враховує й додатковий пайовий капітал, що не відповідає природі зареєстрованого капіталу) за виключенням коригуючого (негативного) неоплаченого та вилученого капіталу. До інвестованого капіталу слід також відносити додатково вкладений капітал (капітал, інвестований власниками, засновниками, учасниками понад зареєстровану суму) та додатковий пайовий капітал.

Впровадження такого узагальненого показника дозволить позбутися певних невідповідностей в обліку власного капіталу. Однією з таких невідповідностей є відображення на субрахунку 404 "Внески до незареєстрованого статутного капіталу" суми незареєстрованого статутного капіталу. Згідно з п. 4 ст. 16 Закону України "Про господарські товариства", рішення про зміну розміру статутного (складеного) капіталу товариства набирає чинності з дня внесення таких змін до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Окрім того, якщо підприємству відмовлено у реєстрації такого статутного капіталу, він підлягає поверненню власникам. Тому суму незареєстрованого статутного капіталу нелогічно відносити до зареєстрованого і відображати на рахунку 40 "Зареєстрований (пайовий) капітал". Такі внески доцільно відображати на субрахунку 401 "Статутний капітал" лише після реєстрації, а до того їх варто обліковувати як додаткові внески засновників на добровільних засадах з метою забезпечення розвитку підприємства. Такі внески можна відображати у складі додатково вкладеного засновниками капіталу. Оскільки такого рахунку на даний час не існує, для таких цілей варто виділити рахунок 41 "Незареєстровані внески інвесторів (власників)". На такому рахунку слід обліковувати "Додатково вкладений засновниками капітал" та "Додатковий пайовий капітал". В свою чергу, "Капітал у дооцінках" слід відображати на рахунках обліку додаткового капіталу та у складі додатково набутого капіталу, для чого пропонується перейменувати рахунок 42 "Додатковий капітал" на "Додатково набутий капітал".

У звітності, зокрема, в Балансі, інвестований (вкладений) капітал пропонується відображати у складі власного капіталу загальним записом з розшифровкою окремими позиціями зареєстрованого (рах. 40), коригуючого (рах. 45, 46) та додаткового (рах. 41) капіталів інвесторів, що дозволить одержувати необхідну інформацію про величину фактично внесеного (сплаченого) засновниками капіталу.

Висновки. Дослідження капіталу як економічної категорії та об'єкта бухгалтерського обліку є особливо актуальним, адже саме від нього залежить як розвиватиметься підприємство у майбутньому. Зважаючи на це, питання щодо сутності та структуризації власного капіталу, його відображення в обліку і фінансовій звітності потребують подальшого удосконалення.

Через відсутність єдиної думки щодо структури власного капіталу запропоновано узагальнену класифікацію власного капіталу за джерелами утворення, розроблену на основі вітчизняного та міжнародного досвіду.

Виходячи із запропонованої структури, пропонується внести зміни в систему обліку та звітності щодо елементів власного капіталу. Пропонується глибше структурувати капітал на рахунках четвертого класу. У фінансовій звітності, зокрема, Балансі (Звіті про фінансовий стан) та Звіті про власний капітал, для відображення фактично внесеного (сплаченого) засновниками капіталу доцільно використовувати показник "Інвестований (вкладений) капітал". Впровадження такого узагальненого показника дозволить поглибити аналітичну облікову інформацію стосовно власного капіталу та у значній мірі підвищити інформативність фінансової звітності, що в свою чергу буде сприяти прийняттю об'єктивних рішень щодо стратегії та перспектив розвитку підприємства.

Список використаних джерел

1. Крупка І. Я. Деякі аспекти відображення капіталу у звітності підприємства / І. Я. Крупка // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля. – Луганськ : СНУ, 2003. – Вип. №2 (60). – С. 163–166.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності": Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
3. Задорожний З. В. Формування інформації про капітал у балансі підприємства / З. В. Задорожний, Я. Д. Крупка // Торгівля, комерція і підприємництво: зб. наук. праць Львівської комерційної академії. – Львів : вид-во Львівської комерційної академії, 2002. – С. 185–188.
4. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів / Ф. Ф. Бутинець – 8-ме вид., доп. і перероб. – Житомир : ПП "Рута", 2009. – 912 с.
5. Концептуальна основа фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_009.
6. Назарова І. Я. Формування інформації про капітал у звітності підприємства / І. Я. Назарова // Інноваційна економіка. – Тернопіль : ТАЙП, 2012. – Вип. 10. – С. 284–286.
7. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах / Ф. Ф. Бутинець, Л. Л. Горецька. – Житомир : ПП "Рута", 2002. – 544 с.
8. Кадацька А. М. Сутність власного капіталу підприємства / А. М. Кадацька [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://repo.sau.sumy.ua/bitstream>.
9. Бланк І. А. Фінансовий менеджмент : [уч. курс] / І. А. Бланк. – [2-е изд., перераб. и доп.]. – К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. – 656 с.
10. Варичева Р. В. Власний капітал: функціональний підхід до трактування сутності, напрями класифікації на вітчизняній та зарубіжній практиці / Р. В. Варичева // Вісник ЖДТУ. – 2011. – № 2(52) – С. 37–42.
11. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні: [навч.-практ. посіб.] / за ред. С. Ф. Голова. – Дніпропетровськ : ТОВ "Баланс-Клуб", 2000. – 768 с.

12. Ефимова О. В. Финансовый анализ / О. В. Ефимова. – [4-е изд., перераб. и доп.]. – М. : Бухгалтерский учет, 2002. – 528 с.
13. Хмелевська А. В. Власний капітал за атрибутами об'єкту бухгалтерського обліку / А. Хмелевська, Г. М. Незборецька // Науково-виробничий журнал "Сталий розвиток економіки". – 2011. – № 2. – С. 192–194.
14. Сопко В. В. Бухгалтерський облік капіталу підприємства (власності, пасивів): навч. посіб. / В. В. Сопко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
15. Бернадзіковська Л. О. Особливості формування власного капіталу підприємства у вітчизняній та міжнародній економіці / Л. О. Бернадзіковська, І. В. Мукоїд [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sworid.com.ua/index.php/uk/economy-411/business-economics-and-production-management-411/11299-411-1069>.
16. Коваль Л. В. Власний капітал: облік та представлення в звітності, в контексті національних та міжнародних стандартів / Л. В. Коваль, В. В. Горбатюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv.
17. Коркушко О. Н. Класифікаційні види власного капіталу як об'єкта обліку / О. Н. Коркушко [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/.
18. Закон України "Про господарські товариства" № 1576-XII від 19.09.1991 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.

References

1. Krupka I. Ia. Deiaki aspekty vidobrazhennia kapitalu u zvitnosti pidpriemstva [Some aspects of capital reporting in an enterprise]. *Visnyk Skhidnoukrainskoho natsionainoho universytetu im. V.Daiia – Bulletin of V.Dai East Ukrainian National University*, 2003, No. 2 (60), pp. 163-166 [in Ukrainian].
2. Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 1 "Zahalni vymohy do finansovoi zvitnosti" [National accounting standard 1 "General requirements for financial statements"], from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> [in Ukrainian].
3. Zadorozhnyi Z.V., Krupka Ya.D. Formuvannia informatsii pro kapital u balansii pidpriemstva. [Formation of information on capital in enterprise balance sheet]. *Torhivlia, komertsii i pidpriemnytstvo: zbirnyk naukovykh prats Lvivskoi komertsii noi akademii* [Trade, commerce and entrepreneurship: a digest of scientific works of Lviv Commercial Academy], 2002, pp. 185-188 [in Ukrainian].
4. Butynets F.F. Bukhhalterskyi finansovyi oblik: pidruchnyk [Financial accounting: a study guide]. Zhytomyr: PP "Ruta", 2009, 912 p. [in Ukrainian].
5. Kontseptualna osnova finansovoi zvitnosti [The Conceptual Framework for Financial Statements], from http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/929_009 [in Ukrainian].
6. Nazarova I. Ia. Formuvannia informatsii pro kapital u zvitnosti pidpriemstva [Formation of information on capital in reporting]. *Innovatsiina ekonomika – Innovative Economy*, 2012, No. 10, pp. 284-286 [in Ukrainian].
7. Butynets F.F., Horetska L. L. Bukhhalterskyi oblik u zarubizhnykh krainakh. [Accounting in foreign countries]. Zhytomyr: PP "Ruta", 2002, 544 p. [in Ukrainian].
8. Kadatska A.M. Sutnist vlasnoho kapitalu pidpriemstva. [The essence of equity capital], from <http://repo.sau.sumy.ua/bitstream> [in Ukrainian].

9. Blank Y. A. Finansovyi menedzhment: uch. kurs [Financial management: a study course]. Kyiv: Elha, Nyka-Tsentr, 2004, [in Russian].
10. Varycheva R. V. Vlasnyi kapital: funktsionalnyi pidkhid do traktuvannia sutnosti, napriamy klasyfikatsii na vitchyzniani ta zarubizhnii praktytsi [Equity capital: a functional approach to the interpretation of the essence, ways of classification in national and foreign practice]. *Visnyk ZhDTU – Bulletin of ZhSTU*, 2011, No. 2(52), pp. 37–42 [in Ukrainian].
11. Bukhhalterskyi oblik i finansova zvitnist v Ukraini: navch.- prakt. posibnyk [Accounting and financial reporting in Ukraine]. Dnipropetrovsk: TOV “Balans-Klub”, 2000, 768 p. [in Ukrainian].
12. Efymova O. V. Finansovyi analiz. [Financial analysis]. Moscow: Bukhhalterskyi uchet, 2002, 528 p. [in Russian].
13. Khmelevska A. V., Nezboretska H. M. Vlasnyi kapital za atrybutamy obiekta bukhalterskoho obliku [Equity capital by characteristics of accounting items]. *Stalyi rozvytok ekonomiky – Sustainable development of the economy*, 2011, No. 2, pp. 192–194 [in Ukrainian].
14. Sopko V. V. Bukhhalterskyi oblik kapitalu pidpriemstva (vlasnosti, pasyviv): navch. posibnyk [Accounting of business capital (property, liabilities): a training aid]. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury, 2006, 312 p. [in Ukrainian].
15. Bernadzikovska L. O., Mukoid I. V. Osoblyvosti formuvannia vlasnoho kapitalu pidpriemstva u vitchyzniani ta mizhnarodnii ekonomitsi [Features of equity capital formation in the domestic and international economies], from <http://www.sworld.com.ua/index.php/uk/economy-411/business-economics-and-production-management-411/11299-411-1069> [in Ukrainian].
16. Koval L. V., Horbatiuk V. V. Vlasnyi kapital: oblik ta predstavlenia v zvitnosti v konteksti natsionalnykh ta mizhnarodnykh standartiv [Equity: accounting and reporting in the context of national and international standards], from http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/ [in Ukrainian].
17. Korkushko O. N. Klasyfikatsiini vydy vlasnoho kapitalu, yak obiekta obliku [Classification types of equity as an accounting item], from http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/ [in Ukrainian].
18. Zakon Ukrainy “Pro hospodarski tovarystva” vid 19.09.1991 № 1576-XII [The Law of Ukraine “On Business Associations” dated 19.09.1991, No 1576-XII], from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> [in Ukrainian].

Редакція отримала матеріал 23 травня 2017 р.